

1 Heuvels in het bos

In het Tonckensbos bij Norg liggen wel veertig grafheuvels. Hier begroeven de boeren bijna 3000 jaar geleden hun doden. Het Klokhuis maakte een aflevering over grafheuvels. Bekijk de uitzending [hier](#). Kleur daarna de rondjes in van de uitspraken die waar zijn.

- Grafheuvels kun je met behulp van hoogtekarten opsporen.
- De meeste grafheuvels in Nederland vind je in de kustprovincies.
- In grafheuvels worden nooit voorwerpen gevonden.
- Bij het afgraven van een grafheuvel kun je botten tegenkomen.
- Iemand die grafheuvels onderzoekt, noem je een archeoloog.

2 Leven na de dood

In veel grafheuvels zijn voorwerpen gevonden, zoals sieraden en pijlpunten. Deze kon je in het leven na de dood goed gebruiken, dachten de boeren.

Je ziet foto's van verschillende voorwerpen. Welke zou je in een grafheuvel kunnen vinden? Omcirkel deze voorwerpen.

3

Speuren naar grafheuvels

In het Tonckensbos ga je onderzoek doen naar de grafheuvels. Dit doe je in een groepje van 4. Je ontdekkingen laat je zien op een poster. **Nodig:** meetlint, camera, pen en papier, printer, stevig A3 papier, stiften, schaar, lijm.

- A. Lees het informatiebord. Schrijf de informatie die je voor de poster kunt gebruiken over.
- B. Heb je een grafheuvel gevonden? Doe dan het volgende en noteer de antwoorden: ① meet de grafheuvel op. ② beschrijf de grafheuvel (bijvoorbeeld: groeien er bomen of andere planten op?, liggen er andere grafheuvels vlakbij? Hoeveel? etc.) ③ Maak foto's van de grafheuvel.
- C. Print de foto's uit. Bedenk samen wat jullie op de poster willen zetten. Geef in ieder geval antwoord op de volgende vragen: ① Hoe oud is de grafheuvel? ② Wat voor soort grafheuvel is het? ③ Zijn de doden in deze grafheuvel begraven of gecremeerd? ④ Wat zijn de afmetingen van de grafheuvel? ⑤ Hebben de makers van de grafheuvel de bomen geplant? Waarom wel/niet? ⑥ Zou een archeoloog in deze grafheuvels nog iets kunnen vinden? Waarom wel/niet? ⑦ Waarom moeten deze grafheuvels volgens jullie bewaard blijven?

4

Boodschap aan de toekomst

Voorwerpen die een archeoloog opgraft, laten zien hoe mensen vroeger leefden. Stel, een archeoloog wil over 150 jaar weten hoe de mensen in de 21ste eeuw leefden en gaat graven. Wat zou hij dan ontdekken? Resten van tablets en mobiele telefoons? Zou hij weten wat wij er mee gedaan hebben? Jij gaat de archeoloog een handje helpen. Dat doe je zo:

- A. Kies een voorwerp dat jij goed bij onze tijd vindt passen. Neem het mee naar school. (Als je het niet mee kunt nemen, maak er dan een foto van en neem die mee).
- B. Schrijf een brief aan de archeoloog, waarin je vertelt wat het voorwerp is, waar je het voor gebruikt, wie het gebruikt, waar je het gebruikt en waarom je het gebruikt. Vertel ook waarom dit voorwerp volgens jou goed bij onze tijd past.